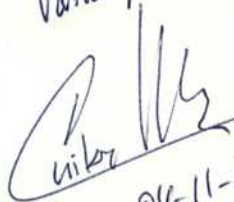

Het Haspengouws kastelenlandschap

Van harte
Vanwege de aankoop

04-11-2014

*Drie generaties kastelen
en meer dan honderd kasteelsites
charmeren en beheersen het
Haspengouws cultuurlandschap
van het tweede millennium*

Pierre Diriken

Georeto's
Haspengouw
Monografieën

EERSTE OF LOONSE KASTELENGENERATIE Kasteel van Veulen

DERDE OF 19DE

TWEDE OF LUIKSE KASTELENGENERATIE Kasteel van Bommershoven

7.2 – Het Kasteel van Veulen

Kasteelstraat - VEULEN

TYPE	CLASSIFICATIE	STATUUT	[GROEN]OMGEVING			AANHORIGHEDEN			FUNCTIE
KH	☒ Eerste generatie: LOONS KASTEEL	★ ★ ★ Bm&l 1960	FT	EP	G	H	Gk	W	P
	☐ Tweede generatie: LUIKS KASTEEL		[P]B	D	V	D	O	A	TOEGANG
	☐ Derde generatie: NEO-KASTEEL								NT
1000 +1300 1500 2000 ROMAANSE STIJL GOTIEK RENAISSANCE MAASSTIJL Classicisme Rococo Neostijl Eclectisme									

Telgen van de familie de Mercy d'Argenteau legden in de 17-18de eeuw, op een erfgoedsite die teruggaat tot in de 12de of 13de eeuw, de grondvesten van het huidige kasteel annex landgoed. Omdat ze echter op een "internationaal" militair en politiek-diplomatiek niveau actief waren, o.a. in de administratie van het prinsbisdom Luik of aan het Oostenrijks hof, verbleven ze slechts sporadisch in hun buitenverblijf te Veulen. Daarom werd het gebouwencomplex al in de 18de eeuw in twee delen gesplitst: het herenverblijf van de familie de Mercy d'Argenteau en de hoevegebouwen van de pachters. Elk had zijn eigen "entree". Bij de meeste Haspengouwse kasteelhoeven gebeurde deze tweedeling pas vanaf de tweede helft van de 19de eeuw. De familie de Donnea bouwde in de 19de en de eerste helft van de 20ste eeuw het kasteel en vooral het domein uit tot zijn huidige proporties: een residentiële verblijfplaats in een riant park in landschappelijke stijl.

► Historiek

De oudste families en geslachten die de Loonse burcht- en kasteelsite Veulen bewoonden waren *van Gutschoven*, *de Merode* en *de Berlo*. Na de dood van Jean de Berlo, echtgenoot van Marie d'Argenteau, kwam het landgoed in 1599 in handen van de Luikse familie *d'Argenteau*. Ten gevolge erfenispolitiek werd deze adellijke naam later verlengd tot *de Mercy d'Argenteau*. In 1809 verkocht François Joseph de Mercy d'Argenteau het kasteel aan de familie *de Donnea*, actief in de Luikse staal- en metaalindustrie. Het kasteel behield zijn adellijke status tot 2001 toen de erfgenamen de Donnea het aan de huidige eigenaar verkochten. Na deze transactie werden de gebouwen en het park grondig opgefrist.

► Architectuur

De herenwoning die samen met de hoevegebouwen (infra) één gesloten vierzijdig complex vormen, situeert zich in de noordoostelijke en het aanleunend deel van de noordwestelijke vleugel. Steunend op het uniforme uitzicht van de gevels in late Maasstijl zijn deze vleugels wellicht het resultaat van één bouwcampagne omstreeks 1747 zoals de gevelsteen op de inrijpoort suggereert. De hoofd vleugel is gevat tussen twee hoektorens: aan de ene kant van de inrijpoort bevindt zich de herenwoning, aan de andere zijde staan de dienstverblijven. Later werden er weliswaar een aantal verbouwingen en aanpassingen doorgevoerd.

► Aanhorigheden

- De hoevegebouwen verwierpen hun huidige uitzicht in de 19de en 20ste eeuw op initiatief van de familie de Donnea. De zuidoostelijke

► Historiek

De oudste families en geslachten die de Loonse burcht- en kasteelsite Veulen bewoonden waren van *Gutschoven*, de *Merode* en de *Berlo*. Na de dood van Jean de Berlo, echtgenoot van Marie d'Argenteau, kwam het landgoed in 1599 in handen van de Luikse familie d'Argenteau. Ten gevolge erfenispolitiek werd deze adellijke naam later verlengd tot de *Mercy d'Argenteau*. In 1809 verkocht François Joseph de Mercy d'Argenteau het kasteel aan de familie de *Donnea*, actief in de Luikse staal- en metaalindustrie. Het kasteel behield zijn adellijke status tot 2001 toen de erfgenamen de *Donnea* het aan de *huidige eigenaar* verkochten. Na deze transactie werden de gebouwen en het park grondig opgefrist.

► Architectuur

De herenwoning die samen met de hoevegebouwen (infra) één gesloten vierzijdig complex vormen, situeert zich in de *noordoostelijke* en het aanleunend deel van de *noordwestelijke vleugel*. Steunend op het uniforme uitzicht van de gevels in late Maasstijl zijn deze vleugels wellicht het resultaat van één bouwcampagne omstreeks 1747 zoals de gevelsteen op de inrijpoort suggereert. De hoofdvleugel is gevat tussen twee hoektorens: aan de ene kant van de inrijpoort bevindt zich de herenwoning, aan de andere zijde staan de dienstverblijven. Later werden er weliswaar een aantal verbouwingen en aanpassingen doorgevoerd.

► Aanhorigheden

● De **hoevegebouwen** verwierven hun huidige uitzicht in de 19de en 20ste eeuw op initiatief van de familie de *Donnea*. De *zuidooste-*

lijke vleugel bevat de inrijpoort, de koestal en het pachtershuis. De schuur met drie poorten stoffeert de *zuidwestelijke vleugel*. In de *noordwestelijke vleugel* bevindt zich de remise.

● **Het park.** Het tracé van de middeleeuwse **slotgracht** bleef grotendeels bewaard maar werd ten tijde van de parkaanleg op meerdere plaatsen tot vijvers verbreed. De globale configuratie van het *oostelijk parkdeel*, aansluitend bij het kasteel en toegankelijk vanuit de *Kasteelstraat*, dateert uit het begin van de 19de eeuw. Men typeert het als een **vroeglandschappelijk park** met wandelpaden in achttvorm, een brede oprit, een antiek bruggetje, rozenperken en een monumentaal bomenbestand met enkele zeldzame exoten, o.a. een vederesdoorn. In het *noorden* en toegankelijk vanuit de *Veulenstraat* situeert zich een uitgestrekte **landschappelijke tuin** op gronden die door de familie de *Donnea* in de loop van de 19de eeuw verworven werden. Dit parkdeel werd in het begin van de 20ste eeuw ontworpen door de gerenommeerde Brusselse tuinarchitect Emile Gallopin (1851-1919). Centraal ontvouwt zich een ruim open grasveld met enkele solitaires en aan de kruispunten van de wandelpaden, perkjes met immergroene heesters of kleurrijke eenjarige bloemen. Een dichte randbegroeiing met enkele gerichte doorkijken naar de omliggende landerijen, privatiseert het romantisch kasteeldomein.

● De neogotische kapel op de hoek van de *Kasteel-* en *Veulenstraat* werd in 1873 i.o. van Alexis de *Donnea* als **familiografkapel** gebouwd. Tot de laatste bijzettingen behoren de gezusters de *Donnea*, voorheen wonend op het kasteel de *Donnea* (p. 163) te Guigoven.

● Aan de **parochiekerk**, toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw-tenhemelopneming, is een **oratorium** verbonden. Het houten cassetteplafond, in 1627 aangebracht i.o. van de kunstminnende gravin Marie d'Argenteau, is uniek in Vlaanderen. Binnenin is overigens nog meer adellijk fraais te zien zoals schilderingen en grafstenen.